

BOGANMELDELSER

Finn T. B. Friis: SCHWEIZ. Det danske Forlag, København 1944. 213 S.

Naar Forf. i sine indledende Bemærkninger gaar ud fra, at Landet Schweiz omfattes med Sympati og Interesse af de fleste danske, vil antagelig ingen modsige ham. Om denne velvillige Holdning saa blot dikteres af smaa Nationers Fællesskabsfølelse eller af smukke Rejseminder eller af ubestemte Forestillinger om de Goder, som Landet byder paa (den stor-slaaede Natur, de pyntelige Huse, den dygtige Produktionsindsats paa Chocolate-, Skotøjs- og Urfabrikationens Omraade m.v.), er mindre væsentligt. Forf. skulde da ogsaa kunne regne med at finde Paaskønnelse, naar han, som i sin lange Tjenestetid i *Folkenes Forbund* har forskaffet sig et indgaaende Kendskab til schweiziske Forhold, forsøger at vise os i en lille overskuelig og letlæst Bog, hvad der er ejendommeligt for Landet og Folket.

Saa indbydende og righoldig Indholdsfortegnelsen end tager sig ud, og saa stor Flid Forf. end gør sig for at holde, hvad han lover, vil han dog ikke tilfredsstille alle og maaske navnlig ikke de i økonomisk Henseende videbegærlige. Det kan vel ikke med Billighed forlanges, naar der kun er Tale om en Skildring i store Træk, at Erhvervslivet skal underkastes en mere indgaaende Analyse, men de herom handlende Afsnit fremtræder dog utvivlsomt i lidt for kortfattet Skikkelse maalt med hvad Forf. (i og for sig særdeles fortjenstfuldt) ofrer paa Fremstillingen af det berømte schweiziske Demokratis Væsen og Ytringsformer. Skulde vi eksempelvis ikke have haft lidt mere at vide om Urindustriens Omfang og Organisation (hvor mange beskæftigede, Eksportværdi, Fabriksdrift eller Hjemmeindustri?), og er der ikke lidt mere at fortælle om Vindyrkningen end det paa 4 Linier i Landbrugsafsnittet og andre 4 i Afsnittet om Andelsbevægelsen anførte (dyrket Areal, Typer og Egenskaber, Produktionsværdi)? Heller ikke med de finansielle Anliggender beskæftiger Forf. sig synderlig meget. Det sker kun i anden Sammenhæng (f. Eks. under Redegørelsen for, hvilke Beføjelser Edsforbundet har), og vi faar intet at vide om, hvilke Skatteformer, der fortrinsvis bruges, og hvor stor Skattebyrden er nationalt, kantonalt og kommunalt. I denne Forbindelse savnes der ogsaa en kort Omtale af det dog ganske karakteristiske schweiziske Brændevinsmonopol. Nu nævnes det strejffvis et Sted uden nærmere Forklaring og kommer derved ligesom til at »svæve i Luften«.

BOGANMELDELSER

Finn T. B. Friis: SCHWEIZ. Det danske Forlag, København 1944. 213 S.

Naar Forf. i sine indledende Bemærkninger gaar ud fra, at Landet Schweiz omfattes med Sympati og Interesse af de fleste danske, vil antagelig ingen modsige ham. Om denne velvillige Holdning saa blot dikteres af smaa Nationers Fællesskabsfølelse eller af smukke Rejseminder eller af ubestemte Forestillinger om de Goder, som Landet byder paa (den stor-slaaede Natur, de pyntelige Huse, den dygtige Produktionsindsats paa Chocolate-, Skotøjs- og Urfabrikationens Omraade m.v.), er mindre væsentligt. Forf. skulde da ogsaa kunne regne med at finde Paaskønnelse, naar han, som i sin lange Tjenestetid i *Folkenes Forbund* har forskaffet sig et indgaaende Kendskab til schweiziske Forhold, forsøger at vise os i en lille overskuelig og letlæst Bog, hvad der er ejendommeligt for Landet og Folket.

Saa indbydende og righoldig Indholdsfortegnelsen end tager sig ud, og saa stor Flid Forf. end gør sig for at holde, hvad han lover, vil han dog ikke tilfredsstille alle og maaske navnlig ikke de i økonomisk Henseende videbegærlige. Det kan vel ikke med Billighed forlanges, naar der kun er Tale om en Skildring i store Træk, at Erhvervslivet skal underkastes en mere indgaaende Analyse, men de herom handlende Afsnit fremtræder dog utvivlsomt i lidt for kortfattet Skikkelse maalt med hvad Forf. (i og for sig særdeles fortjenstfuldt) ofrer paa Fremstillingen af det berømte schweiziske Demokratis Væsen og Ytringsformer. Skulde vi eksempelvis ikke have haft lidt mere at vide om Urindustriens Omfang og Organisation (hvor mange beskæftigede, Eksportværdi, Fabriksdrift eller Hjemmeindustri?), og er der ikke lidt mere at fortælle om Vindyrkningen end det paa 4 Linier i Landbrugsafsnittet og andre 4 i Afsnittet om Andelsbevægelsen anførte (dyrket Areal, Typer og Egenskaber, Produktionsværdi)? Heller ikke med de finansielle Anliggender beskæftiger Forf. sig synderlig meget. Det sker kun i anden Sammenhæng (f. Eks. under Redegørelsen for, hvilke Beføjelser Edsforbundet har), og vi faar intet at vide om, hvilke Skatteformer, der fortrinsvis bruges, og hvor stor Skattebyrden er nationalt, kantonalt og kommunalt. I denne Forbindelse savnes der ogsaa en kort Omtale af det dog ganske karakteristiske schweiziske Brændevinsmonopol. Nu nævnes det strejffvis et Sted uden nærmere Forklaring og kommer derved ligesom til at »svæve i Luften«.

Er der saaledes end Mangler, vil Bogen, som er forsynet med gode Illustrationer, dog i høj Grad berige den, som kun har Turistens Indtryk af Landet (og maaske end ikke det), og som derfor trænger til Viden. Andre, som er kommet Befolkning og Forhold nærmere ind paa Livet, vil glæde sig over den Varme, som gennemstrømmer Fremstillingen, og den Dømmekraft og Vurderingsevne, som bærer den. Hvor stor Beundring Forf. end nærer for de schweiziske Statsskikke, savner han ingenlunde Blik for de Vanskeligheder, som handledygtige Elementer maa kæmpe med paa Forbundsforbundsforbunds Arena, hvorfra ethvert Reformforslag kan bringes ud til Folkeafstemning, og hvor Grænserne mellem Forbundets og Kantonernes Arbejdsomraade er overordentlig svær at drage. Det er ikke saa underligt, at det politiske Maskineri arbejder tungt, siger Forf. med et Citat fra et Værk om schweiziske Forfatningsforhold, »i et Land, hvor der Side om Side eksisterer 4 Sprog (tysk, fransk, italiensk og rhäto-romansk), 2 Religioner, 22 Kantoner, som skinsygt vogter paa deres Rettigheder, og et ubetvingeligt Sognesind (»esprit de clocher«).

Hvis Forf. har Ret i, at det er en udbredt Opfattelse ude i Verden, at »Turistindustrien« er Landets vigtigste Erhvervskilde, og at Schweizerne hovedsagelig er et Folk af Hotelejere og Hotelportier'er (og Chokoladefabrikanter kunde han have tilføjet), har han ved at skrive sin instruktive og underholdende Bog i hvert Fald bidraget virkningsfuldt til at stille den dygtige og solide og tiltalende Nation i den rette Belysning. Allerede af den Grund har han da Krav paa Taknemmelighed.

Svend Røgend.

Ove Hoff: TEKNIKKENS REVOLUTION. København 1944. Samlerens Forlag. 205 Sider.

En kundskabsrig og varmhjertet Mand søger i denne Bog at gøre den saakaldte »Maskinalders« Regnskab op og finde Udveje til at skabe en lykkeligere Verden. Emne som Udstyrelse leder Tanken hen paa *Georg Brochmann's* store Værk om »Mennesket og Maskinen«, men en Sammenligning falder unægteligt ikke ud til Gunst for Civilingeniør *Ove Hoff*. Det behøver han ikke at tage sig alt for nær, for saa vidt som kun faa, som behandler økonomiske og tekniske Problemer under populære Former, ejer en Fantasi og Fremstillingskunst Mage til *Brochmann's*, men derfor kunde Forf. dog nok have anstrengt sig lidt mere under det sidste Punkt. Hvor fængslende Stoffet end er, og hvor sympatisk Forf.s Personlighed end tegner sig for Læseren, virker det ikke saa lidt trættende, at Bogen rummer saa overordentlig mange Gentagelser, og i det hele gør et saa uretoucheret Indtryk (der er ogsaa adskillige ret graverende Trykfejl). Den er ganske vist let at læse, og Forf. har haft Sans for at forsyne Afsnittene med virkningsfulde Titler, men den vilde utvivlsomt have vundet i Fasthed og Overskuelighed ved at være arbejdet igennem endnu en Gang.

Værre er det, at Forf. ikke rigtigt har magtet at løse den ganske vist ogsaa særdeles vidtløftige Opgave, som han har stillet sig. Han gennemgaar meget samvittighedsfuldt og grundigt den kapitalistiske Samfundshusholdnings Skavanker (det indholdsløse Fabriksarbejde, Industribyernes Boligforhold, den »haardkogte« Salgspropaganda, Rovdriften paa Jordens Rigdomme, Kriserne og Arbejdsløsheden o. s. v.), men den efterfølgende Kritik